

Bemærkninger til lovforslaget.

Fra privatseminarieforeningen har ministeriet modtaget en henvendelse indeholdende en række forslag til ændring af de nugældende regler om tilskud til de private seminarier, øvelsesskoler og småbørnslærerindeseminarier.

Forslagene går i første række ud på en forhøjelse af statens tilskud til de omhandlede institutioner og er umiddelbart foranlediget af de ved lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd hjemlede stigninger i lønningerne ved statsseminarierne, hvilke lønninger stedse har været bestemmende for privatseminariernes lønudgifter. Det er i denne forbindelse anført, at privatseminariernes udgifter pr. elev til lærerløn siden de nugældende tilskudsreglers ikrafttræden i 1946 er steget fra ca. 750 kr. til ca. 1 900 kr. i undervisningsåret 1958-59 eller med i alt ca. 150 pct.

Ud over den af de nye lønningslove foranledigede merudgift for seminarierne er grundlaget for deres økonomi blevet væsentligt ændret i uheldig retning ved gennemførelsen af lov nr. 220 af 11. juni 1954 om uddannelse af lærere til folkeskolen, hvorved kravene til seminariernes undervisning i forskellig retning blev skærpet, bl. a. ved indførelse af linie-læsning, hvilket har betydet et stigende behov for lærerkræfter ved privatseminarierne.

Disse stigende udgifter har kun kunnet imødegås gennem forhøjelse af seminariernes elevbetaling, der udover statstilskuddet er seminariernes eneste indtægtsmulighed. Elevbetalingen er i tiden fra 1948-49 til 1957-58 forhøjet fra gennemsnitlig ca. 320 kr. årlig pr. elev til ca. 525 kr., og fra begyndelsen af undervisningsåret 1958-59 har det været nødvendigt af hensyn til de stedsfundne lønstigninger at forhøje skolepengene yderligere med væsentlige beløb.

Det er ministeriets opfattelse, at stadige og væsentlige forhøjelser af privatseminariernes elevbetaling principielt er uheldige, navnlig under hensyn til, at undervisningen på de eksisterende 8 statsseminarier er vederlagsfri, hvilket medfører urimelige forskelligheder på grund af stats- og privatseminariernes geografiske placering, og man anser det derfor for nødvendigt at søge tilskudslovens bestemmelser optaget til revision, således at der gennem en forhøjelse af statstilskuddet skabes mere tilfredsstillende økonomiske forhold for de omhandlede institutioner.

Med hensyn til lovforslagets enkelte bestemmelser bemærkes:

Til § 1.

Til 1) Det foreslås, at lovens regler om tilskud udvides til også at omfatte seminariernes præparandklasser. Til disse klasser har hidtil med hjemmel på tillægsbevillingsloven, jfr. RT 1948-49, till. A. II. sp. 6125-26, kun været ydet lønningstilskud efter de samme regler som for tilskud til seminariernes lærerlønninger. Under hensyn til præparandklassernes betydning, navnlig efter gennemførelsen af læreruddannelsesloven af 1954, og deres efterhånden mere permanente karakter som integrerende del af seminariernes opbygning foreslås det endvidere i overensstemmelse med privatseminarieforeningens indstilling, at der fremtidig også ydes driftstilskud til de omhandlede klasser, jfr. nedenfor under 4).

Til 2) Efter de hidtidige regler ydes tilskuddet til seminariernes lærerlønninger med 100 pct. af alderstillægget og $\frac{2}{3}$ af de øvrige løndelev, hvilket har betydet, at seminarierne gennemsnitligt gennem lønningstilskuddet har fået dækning for ca. 70 pct. af de samlede lønudgifter. De siden gennemførelsen af tilskudsloven af 1947 stedsfundne stigninger i lønniveauet har bevirket, at de lønudgifter, som seminarierne selv skal udrede, er steget væsentligt, idet tilskudsprocenten har været konstant. De seneste stigninger på grundlag af loven af 1958 om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd er så store, og lønningsudgifterne en så betydningsfuld del af et seminariums samlede udgifter, at seminarierne, hvis der ikke foretages en ændring i reglerne om lønningstilskuddet, ikke vil være i stand til at fortsætte uden en så stor forhøjelse af elevbetalingen, at uddannelsen ville blive uoverkommeligt kostbar for eleverne.

Det kan i denne forbindelse oplyses, at privatseminariernes samlede udgifter til lærerløn i undervisningsåret 1956-57 udgjorde ca. 6 700 000 kr., i 1957-58 ca. 8 260 000 kr. og i 1958-59 er opgjort til ca. 10 000 000 kr. Med en gennemsnitlig tilskudsprocent på 70 skulle seminariernes egen andel i lønudgiften i de omhandlede 3 undervisningsår herefter være henholdsvis ca. 2 010 000 kr., 2 478 000 kr. og 3 000 000 kr.

Det er undervisningsministeriets opfattelse, at en forhøjelse af lønningstilskuddet fra de nuværende ca. 70 pct. til 85 pct. vil være fornøden for at sætte de private seminarier i stand til på forsvarligt økonomisk grundlag at fortsætte deres virksomhed,